

Sygn. akt IV U 2831/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: st. sekretarz sądowy Anna Tomaszewska

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2013r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania B. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 14 października 2011r. znak: (...)(...)

o wypłatę emerytury

wskutek skargi ubezpieczonej o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 24 stycznia 2012r. w sprawie IV U 1630/11

I. oddala skargę o wznowienie postępowania ;

II. zasądza od skarżącej B. M. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IV U 2831/12

UZASADNIENIE

Na podstawie decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 5 listopada 2007r. wnioskodawczyni B. M. nabyła prawo do emerytury od dnia (...), tj. od ukończenia 60. roku życia. Prawo do wypłaty emerytury zawieszono z uwagi na pozostawanie skarżącej w zatrudnieniu w Żłobku Miejskim Nr (...) w E., tj. na podstawie obowiązującego wówczas art. 103 ust. 2a z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r., Nr. 153 poz. 1227 ze zmianami, powoływanej dalej jako „ustawa emerytalna”). Wprawdzie przepis ten został uchylony z dniem 8 stycznia 2009r., jednak wypłatę emerytury podjęto dopiero od dnia 1 lipca 2010r. z uwagi na to, że wcześniej ubezpieczona osiągała przychód przekraczający 130% przeciętnego wynagrodzenia.

Decyzją z dnia 14 października 2011r. pozwany na podstawie art. 103a ustawy emerytalnej i ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726) wstrzymał z urzędu skarżącą B. M. wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011r., z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia. Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2012r. w sprawie IV U 1630/11 Sąd Okręgowy w Elblągu oddalił odwołanie skarżącej od opisanej decyzji. Wyrok uprawomocnił się, przy czym strony nie żądały jego uzasadnienia. Skarżąca wniosła o wznowienie postępowania i wypłaty świadczeń za okres od dnia 1 października 2011r. do dnia 21 listopada 2012r. wskazując, że pozwany wznowił wypłatę emerytury od dnia 22 listopada 2012r. Nadal pozostaje w zatrudnieniu w Żłobku Miejskim Nr (...) w E..

(okoliczności bezsporne)

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o jej oddalenie na koszt wnioskodawczyni, jako że prawo do emerytury zostało jej przyznane od dnia (...) 2007r., zaś powołany przez nią wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczy osób, które prawo takie nabyły w okresie od dnia 8 stycznia 2009r. do dnia 31 grudnia 2010r.

Sąd zważył, co następuje:

Skarga podlegała oddaleniu z przyczyn wskazanych w odpowiedzi pozwanego.

Stosownie do treści art. 405 kpc do wznowienia postępowania z przyczyn nieważności oraz na podstawie przewidzianej w art. 401¹ kpc właściwy jest sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, a jeżeli zaskarżono orzeczenia sądów różnych instancji, właściwy jest sąd instancji wyższej, co w stanie faktycznym sprawy oznacza właściwość Sądu Okręgowego.

W rozpoznawanej sprawie skarżąca, domagając się wznowienia postępowania, powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. w sprawie K 2/12, t.j. na podstawę określoną w art. 401¹ kpc. Przepis ten stanowi, że można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

Ukształtowane i utrwalone na tle cytowanego unormowania orzecznictwo Sądu Najwyższego, które Sąd Okręgowy akceptuje, prezentuje pogląd, że podstawą wznowienia postępowania może być tylko takie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, które dotyczy aktu normatywnego (przepisu prawa), stanowiącego podstawę wydanego przez Sąd w tej sprawie orzeczenia (tak postanowienie z dnia 26 stycznia 2011r., I PZ 36/10 LEX nr 950424). Dla przyjęcia zatem dopuszczalności wznowienia postępowania w oparciu o podstawę określoną w art. 401¹ kpc, konieczne jest ustalenie, że Trybunał Konstytucyjny zakwestionował przepis, który był podstawą wydania zaskarżonego orzeczenia.

Wyrokiem, na który powołuje się wnioskodawczyni, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z treści przywołanego wyroku wynika, że zakwestionowanie wskazanych w nim przepisów prawa ma charakter ograniczony tylko do określonej kategorii osób, co oznacza, że stwierdzenie ich niekonstytucyjności ma charakter częściowy.

Taki stan rzeczy powoduje konieczność dalszych rozważań odnośnie dopuszczalności wznowienia postępowania. Jak bowiem podkreślano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, samo sformułowanie podstawy wznowienia postępowania w sposób odpowiadający przepisom art. 401 – 404 kpc nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli w rzeczywistości podstawa ta nie występuje. Pogląd taki Sąd Najwyższy wyraził między innymi w postanowieniu z dnia 18 kwietnia 2011r. w sprawie III UZ 6/11 (LEX nr 966822) stwierdzając, że w sytuacji, gdy wskazana podstawa żądania wznowienia postępowania została sformułowana w sposób odpowiadający ustawie, ale w rzeczywistości nie występuje, skarga podlega odrzuceniu z mocy art. 410§1 kpc. Należy jednak mieć na uwadze, że kontrola skargi na tym etapie nie może wkraczać w merytoryczne badanie jej zasadności, a taki charakter, zdaniem Sądu, posiada badanie wpływu skutków orzeczenia Trybunału na treść zaskarżonego skargą wyroku. Tak więc w rozpoznawanej sprawie dla przyjęcia dopuszczalności wznowienia postępowania, co umożliwiło merytoryczną ocenę skargi, wystarczającym było ustalenie, że przepisy prawa, zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012r., stanowiły podstawę orzeczeń objętych skargą.

Przechodząc do merytorycznej oceny skargi stwierdzić należy, że analiza okoliczności faktycznych, opisanych w części wstępnej uzasadnienia, prowadzi do wniosku, iż wnioskodawczyni jednak nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy emerytalnej, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. Jak wynika z treści orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, wprowadzie niekonstytucyjność wskazanych przepisów stwierdzona została w zakresie, w jakim znajdują one zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, a ubezpieczona prawo do emerytury nabyła przed tą datą, jednak jednocześnie w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej. Przypomnieć należy, że przepis ten, obowiązujący do dnia 7 stycznia 2009r., stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Wskazana wyżej treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona w jego pisemnym uzasadnieniu dotyczącym skutków wyroku, gdzie w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdza się, że "obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r.", a więc po uchyleniu cytowanego wyżej art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, a przed wejściem w życie art. 103a tej samej ustawy, dodanego powołaną już wcześniej ustawą z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Gdyby przedmiotem badania Trybunału Konstytucyjnego była zgodność z Konstytucją przywoływanych przepisów również w stosunku do osób, które prawo do emerytury uzyskały do dnia 7 stycznia 2009r., nie byłoby potrzeby określania przez Trybunał w sentencji wyroku z dnia 13 listopada 2012r. zakresu, w którym przepisy te okazały się być niekonstytucyjne, jako że oceniany jako podstawowy art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych, dotyczył przecież wszystkich emerytur przyznanych do końca 2010r. Tożsame poglądy wyrażane są w szeregu orzeczeń sądów apelacyjnych, np. w wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 lutego 2013r. w sprawie III AUa 1159/12 czy w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 stycznia 2013r. w sprawie III AUa 685/12.

Reasumując powyższe rozważania, Sąd uznał, że niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. w sprawie K 2/12 nie ma wpływu na treść wyroku objętego skargą o wznowienie postępowania, co musiało skutkować jej oddaleniem na podstawie art. 412§2 kpc.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98§1 kpc, to jest w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Zasądzona z tego tytułu od skarżącej kwota 60 zł, to stawka minimalna wynagrodzenia pełnomocnika organu rentowego, wynikająca z §11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz. 1349 ze zmianami).